

TEMAGRUPP UNGA

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

SOMMARJOBB

En studie av den statliga satsningen och
kommunalt finansierade sommarjobb 2010

Skrifter från Temagruppen Unga i arbetslivet 2011:4

TEMAGRUPPEN UNGA I ARBETSLIVET

Temagruppen Unga i arbetslivet ska verka för att erfarenheter och kunskaper tas tillvara från projekt som har finansiering från Europeiska Socialfonden. I temagruppen samarbetar Arbetsförmedlingen, Communicare, Försäkringskassan, Skolverket, Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och landsting samt Ungdomsstyrelsen. Arbetet samordnas av Ungdomsstyrelsen.

© Ungdomsstyrelsen 2011

ISSN 1651-2855

ISBN 978-91-85933-50-1

projektledare **Susanne Zander**

grafisk form/omslag **Marcus Westfal**

distribution **Ungdomsstyrelsen, Box 17801, 118 94 Stockholm**

tfn **08-566 219 00**, *fax* **08-566 219 98**

e-post: **temagruppen@ungdomsstyrelsen.se**

webbplats: **www.temaunga.se**

FÖRORD

Ett sommarjobb är ofta det första mötet med arbetsmarknaden för unga. Sommarjobb är därmed viktiga för det första intryck unga får av arbetsmarknaden, av vad ett jobb innebär men också av den bransch man arbetar i. För både den unge och arbetsgivaren/branschen är det viktigt att dessa intryck blir bra. Sommarjobb är dessutom ofta unga människors första arbetslivserfarenhet och möjlighet att få kontakter inom arbetslivet. Kontakter som är av stor betydelse för ungas fortsatta etablering.

TCO:s rapport från tidigare i år, "Unga som inte får jobb efter gymnasiet" visar viktiga resultat: "Individer som under gymnasietiden har haft någon typ av förvärvsarbete, under helger eller lov, har högre arbetsutbud. Feriearbete verkar ge en "inträdesbiljett" till att få arbeta mera samt en högre framtida inkomst. För individer som studerat teoretiska program och haft feriearbete är det 60 procent högre sannolikhet att erhålla ett heltidsarbete året efter de slutat gymnasiet än för individer som inte har haft något feriearbete, allt annat lika. Motsvarande tal för individer som studerat praktiska program är drygt 42 procent" (s 4).

Temagruppen unga i arbetslivet har i sin enkät till de projekt som finns inom Europeiska socialfonden funnit att i stort sett alla projekt arbetar med praktik som metod för att öka ungas anställningsbarhet. Även inom den ordinarie arbetsmarknadspolitiken, Jobbgarantin för unga, är praktik en viktig metod, och likaså inom de aktiviteter som kommuner ordnar för unga som varken arbetar eller studerar, som en del i sin socialpolitik eller sitt informationsansvar.

Sommarjobb för unga finns på den ordinarie arbetsmarknaden och dessutom ordnar de flesta kommuner som en del av sin arbetsgivar-, utbildnings-, social-, integrations- eller ungdomspolitik sommarjobb för unga. Vissa kommuner som till exempel Nynäshamn erbjuder alla unga i en viss ålder sommarjobb, andra kommuner riktar sig till olika grupper av unga.

Inom arbetsmarknadspolitiken har statliga medel använts till att stimulera än fler sommarjobb att komma till vid ett antal tillfällen. Under 2010 gjordes en sådan statlig satsning för kommuner, landsting och ideell sektor. Arbetsförmedlingen tilldelades 100 miljoner kronor för att stimulera att kommunerna organiserade sommarjobb för unga under sommaren 2010. Pengarna skulle främst gå till arbete inom kommuner, landsting och ideell sektor. Olika insatser skulle också kunna göras för att förstärka tillgången på handledare, till exempel genom en särskild satsning med hjälp av Socialfondens Programområde 1 för främjad kompetensutveckling.

Inom ramen för Temagrupp Unga i arbetslivet beslutade styrgruppen, på initiativ av Arbetsförmedlingen och SKL, att göra en gemensam uppföljning av såväl regeringens satsning på sommarjobb och de kommunalt finansierade sommarjobben 2010.

Petra Jansson, Therese Larsson och Karin Fridén Bräutigam på Arbetsförmedlingen och Åsa Karlsson på SKL har skrivit rapporten.

Inger Ashing
Temagruppen Unga i arbetslivet, Styrgruppens ordförande

INNEHÅLL

5	SAMMANFATTNING
6	INLEDNING
9	RESULTAT OCH ERFARENHETER AV SATSNINGARNA
15	SKL:S OCH ARBETSFÖRMEDLINGENS SLUTSATSER

RESULTAT SOMMAREN 2010

Den statliga satsningen och kommunernas ordinarie verksamhet har tillsammans gett 80 000 unga en möjlighet till jobb sommaren 2010.

Av de 80 000 sommarjobben ordnas 60 000 av kommunerna i egen regi. Kommunerna arbetar på olika sätt med sina sommarjobb. Vissa kommuner erbjuder alla som söker i en specifik åldersgrupp sommarjobb medan andra satsar på ett ansökningsförfarande för olika åldersgrupper till de sommarjobb som finns. I två av tre kommuner finns särskilda platser avsatta för utvalda grupper såsom funktionshinder, nyanlända, unga med särskilda skäl eller platser för unga som går en viss utbildning på gymnasiet. Flest jobb gav den statliga satsningen inom kommunens verksamhet. Unga män och kvinnor fick ta del av satsningen i lika stor utsträckning. Andelen unga med utrikes bakgrund var 11 procent.

På frågor om den statliga satsningen ställer sig både intervjuade chefer vid lokala Arbetsförmedlingskontor och kommunala tjänstemän positiva till satsningen.

NYCKELFAKTORER FÖR ATT LYCKAS

Om statliga satsningar ska göras är det viktigt att Arbetsförmedlingen och kommunerna ges förutsättningar för att genomföra dessa på bästa sätt. Här framhålls att:

- Satsningen bör aviseras i god tid
- Det bör tydligt framgå vilka unga satsningen gäller
- Om unga vid gymnasiesärskola berörs bör åldersgränser och annat anpassas till deras förlängda skolgång
- Det är viktigt att det även fortsättningsvis finns bra handledare och en välstrukturerad professionell organisation hos kommunen

- Samarbete mellan arbetsförmedlingen och kommunerna måste vara välfungerande med en kontinuerlig, konkret dialog
- Det är viktigt med en tät dialog med de unga och med skolan så att platserna blir bra för den unga
- Informationen och stödet till arbetsgivaren/praktikplatsen när det gäller förhållningssätt och bemötande är viktigt
- Det kan också vara viktigt med kontakt med framförallt särskolans studievägledare

UTVECKLINGSOMRÅDEN

- Kopplingen mellan utbildningsinriktning och sommarjobben skulle kunna utvecklas ytterligare. Att arbeta på ett strukturerat sätt kan också tydligare kopplas till framtida rekryteringsbehov som kan finnas i kommunens egen verksamhet men också på kommunens hela arbetsmarknad. Ett sätt skulle kunna vara att parterna tillsammans diskuterade denna fråga ur ett tillväxtperspektiv.
- Flera kommuner vill också understryka att det är många olika typer av insatser/satsningar som konkurrerar om samma arbetsplatser och handledarresurser. Vissa är anställningar och andra är praktikinsatser för vuxna. Att ytterligare samordna dessa insatser så att de samverkar och inte försvårar ser kommunerna som ett utvecklingsområde.
- Arbetsförmedlingens uppdrag att ha kontakt med vissa unga med funktionshinder redan under skoltiden skulle också kunna kopplas till en sådan satsning
- Möjlighet bör också finnas för unga med funktionshinder att använda sina hjälpmedel från skolan på sommarjobbet så att de får en bättre bild av vad som behövs där när de ska in i arbetslivet.
- Unga nyanlända är en grupp där sommarjobb kan utvecklas

De flesta kommuner har under många år arbetat med att erbjuda ungdomar sommarjobb under sommarmånaderna. En första kontakt med arbetsmarknaden är oerhört viktig för alla unga. Extra viktigt är det att erbjuda platser till de unga som kanske inte har egna kontakter eller möjligheter att ordna ett sommarjobb. Kommunerna har olika strategier för sin sommarjobbssyftsamhet. Den kan beröra alla unga i en åldersgrupp eller grupper av unga som har särskilda behov. Det kan också gälla grupper av unga vid olika utbildningar där kommunerna ser det som viktigt att säkra en framtida arbetskraft.

I syfte att förbättra ungdomars möjlighet till tidig kontakt med arbetsmarknaden aviserade regeringen inför sommaren 2010 en tillfällig

satsning på sommarjobb för skolungdomar. Sommarjobbssatsningen avsåg att öka utbudet samtidigt som möjligheterna att få jobb förväntades öka för de ungdomar som annars skulle ha svårt att finna sommarjobb på egen hand, såsom personer med funktionsnedsättning, nyanlända invandrare eller ungdomar som av sociala skäl behöver sysselsättning.

Genom sommarjobbssatsningen gavs ungdomar möjlighet att få praktisk arbetslivserfarenhet och samtidigt referenser och nya kontakter. Satsningen på sommarjobb avsåg sommarjobb i kommuner, landsting och ideella föreningar. Satsningen syftade till en kommunal hel- eller deltidsanställning som pågår i 2-8 veckor under juni-augusti. Satsningen uppgick till 100 miljoner kronor och beräknades skapa 15 000

sommarjobb på heltid. Målgruppen var de ungdomar som avslutat årskurs nio samt de som går ut gymnasiet första och andra årskurs. Arbetsplatser kunde till exempel vara inom parkskötsel, fritidsverksamhet, äldre- och handikappomsorg samt uppgifter inom föreningslivet.

Kommuner som ville ta del av de statliga medlen för sommarjobb svarade för att sommarjobben kom till stånd med hjälp av den statliga finansieringen. Dessa sommarjobb skulle vara ett tillskott till de sommarjobb som kommunerna redan anordnar i egen regi helt finansierade av kommunala medel.

MÅL OCH SYFTE

Syftet med studien är att presentera hur de statliga medlen fördelats bland unga och olika sektorer och redovisa antalet sommarjobb samt att göra en uppföljning av hur den särskilda sommarjobbsatsningen fungerat i praktiken ute i kommunerna.

Syftet med studien är också att presentera den ordinarie kommunala sommarjobsverksamheten för att få en helhetsbild av sommarjobben 2010. Vad kan identifieras som framgångsrikt och vad kan identifieras som utvecklingsområden? En helhetsbild kan bidra till att utforma framtida satsningar så att olika satsningar kompletterar varandra.

METOD

SKL genomförde under december 2010 en enkätundersökning för att få kommunernas syn på sommarjobben sommaren 2010. Frågeställningarna rörde både den kommunala satsningen och dess inriktning samt erfarenheterna från den statliga satsningen. 201 av landets 290 kommuner besvarade enkäten (69 procent). Dessutom genomfördes under februari 2011 en

enkät gällande kommunernas planer på sommarjobb inför 2011.

ARBETSFÖRMEDLINGEN

En kartläggning av hur de statliga medlen använts utgör underlaget för den kvantitativa redovisningen. Redovisningen visar antal sommarjobb uppdelat på kön, ålder, inrikes och utrikes födda samt personer med och utan funktionsnedsättning. Även en kvalitativ uppföljning av hur samarbetet mellan arbetsförmedlingen och kommunen har fungerat har genomförts. Tjugo arbetsförmedlingar, två utvalda arbetsförmedlingar i varje marknadsområde, har intervjuats för att identifiera framgångsfaktorer och/eller hinder i satsningen.

Följande frågor har ställts:

1. Har sommarjobben varit lätta att tillsätta?
2. Har kommunen erbjudit sommarjobb som ungdomar efterfrågat?
3. Vad i samarbetet med kommunen har fungerat bra?
4. Vad i samarbetet behöver utvecklas?
5. Lärdomar arbetsförmedlingen dragit av sommarjobbsatsningen
6. Vilka är framgångsfaktorerna i årets satsning?

Intervjuerna har gjorts med cheferna för respektive arbetsförmedling.

Andel sommarjobb 2010 fördelade mellan olika anordnare

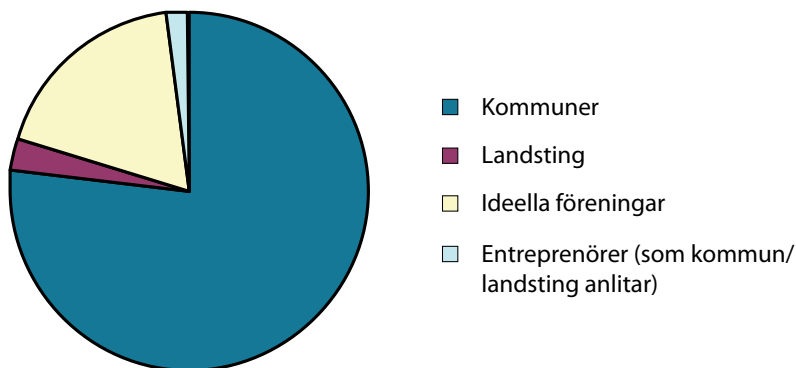

Diagram 1. Fördelning av sommarjobb mellan olika anordnare inom den statliga sommarjobbssatsningen 2010. Procent. Källa: Arbetsförmedlingen 2011.

DEN STATLIGA SATSNINGEN

Uppföljningen visar att den statliga sommarjobbssatsningen genererat 23 685 sommarjobb, vilket är 8 685 fler jobb än beräknat. Av Sveriges 290 kommuner har enbart sju kommuner valt att inte ta del av satsningen.

Sommarjobben har till övervägande del (75 procent) anordnats inom kommunerna. Andelen jobb som anordnats inom landstingen är 3 procent, inom ideella föreningar 18 procent och hos entreprenörer som landsting och kommuner anlitar 2 procent.

Fler än hälften av kommunerna har anordnat platser hos ideella föreningar och 14 kommuner har haft sommarjobb hos entreprenörer som landsting och kommuner anlitar. 17 kommuner har anordnat sommarjobb inom landstingen och utöver dessa platser har landstingen själva ordnat platser.

FÖRDELNING MELLAN OLIKA GRUPPER

Uppföljningen visar att könsfördelningen mellan antal platser är 52 procent för flickor och 48 procent för pojkar. Andelen utrikesfödda som

tagit del av satsningen är 11 procent. Andelen ungdomar med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som haft sommarjobb inom ramen för satsningen är 6 procent. Eftersom födelseland och funktionsnedsättning inte alltid har registrerats/redovisats är siffrorna avseende detta något osäkra.

ADMINISTRATION OCH EKONOMISKT UTFALL

Samtliga 100 miljoner kronor fördelades i samband med att överenskommelser inkommit från kommunerna och landstingen. Inga utbetalningar har dock gjorts förrän rekvisition och redovisning av det faktiska antalet anordnade jobb har inkommit. Fyra kommuner som inte tidigare meddelat att de skulle ta del av satsningen har under hösten inkommit med överenskommelser och uppgifter om sommarjobb som de har anordnat. Även dessa kommuner har fått ta del av satsningen. Utbetalningarna till kommunerna och landstingen för sommarjobben uppgår till 97 753 956 kronor.

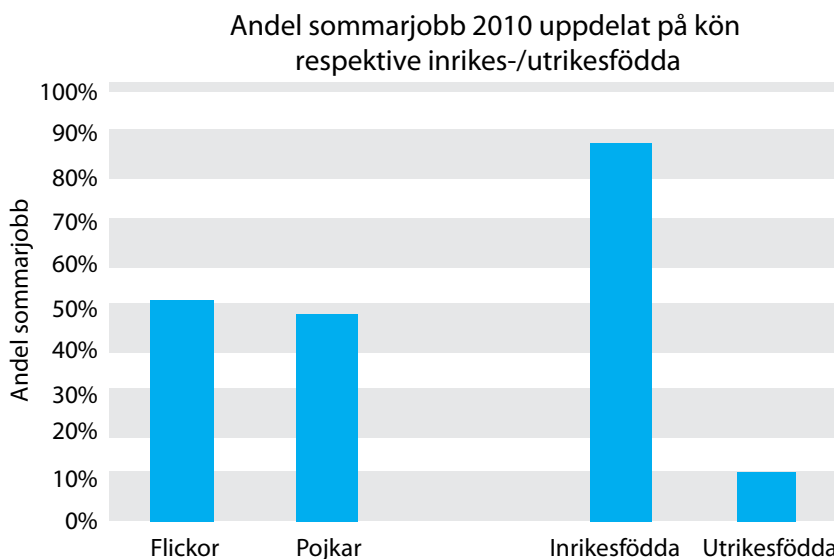

Diagram 2. Andel sommarjobb inom den statliga satsningen 2010 uppdelat på kvinnor och män, inrikes och utrikes född. Procent. Källa: Arbetsförmedlingen 2011.

ARBETSFÖRMEDLINGENS ERFARENHETER AV SATSNINGEN 2010

De tjugo intervjuade arbetsförmedlingscheferna inom samtliga marknadsområden är överlag mycket nöjda med samarbetet med kommunerna:

1. Har sommarjobben varit lätta att tillsätta?

Samtliga arbetsförmedlingar anser att det har varit lätt att tillsätta platserna. Efterfrågan har varit större än tillgången på platser.

2. Har kommunen erbjudit sommarjobb som ungdomar efterfrågat?

Alla arbetsförmedlingar upplever att kommunen ordnat sommarjobb som varit efterfrågade av ungdomarna. Sommarjobb som erbjudits har framför allt varit parkarbete, vaktmästarsysslor, service på friluftsanläggningar och sporthallar, stöd för äldre vid äldreboenden och dagliga verksamheter m.m.

3. Vad i samarbetet med kommunen har fungerat bra?

Från arbetsförmedlingens sida upplever man att kommunerna har varit mycket väl förberedda och har skapat en professionell organisation för sommarjobben. Det finns i kommunerna en lång erfarenhet av att samarbeta med arbetsförmedlingen och göra extra insatser för unga som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingscheferna anser att kommunerna har utbildade handledare som tar väl hand om sommarjobbarna. Det finns sedan många år ett nära samarbete med en kontinuerlig dialog. Kommunerna har ett starkt engagemang för ungdomarna och kommunerna har varit snabba och smidiga i handläggningen. Arbetsförmedlingen har oftast en kontakt in i kommunen vilket underlättar arbetet. Ungdomsarbetslösheten i kommunen är också en viktig punkt hos arbetsmarknadsråden.

4. Vad i samarbetet behöver utvecklas?

Viktigt att fortsätta att utveckla det goda samarbetet som redan är etablerat.

5. Lärdomar arbetsförmedlingen dragit av sommarjobsatsningen

Det har fungerat mycket bra med samarbetet med kommunerna. Inga speciella lärdomar. Arbetsförmedlingarna ser gärna att sommarjobbssatsningen blir återkommande.

6. Vilka är framgångsfaktorerna i årets satsning?

- Bra handledare hos kommunen
- Välstrukturerad professionell organisation hos kommunen
- Valfungerande samarbete mellan arbetsförmedlingen och kommunerna med en kontinuerlig, konkret dialog.

DEN KOMMUNALA SATSNINGEN

Nästan 100 procent av kommunerna anordnade sommarjobb under sommaren 2010. Av dessa var det 11 kommuner som bara anordnade sommarjobb via den statliga satsningen. Alla de andra kommunerna hade egna satsningar med kommunala medel. I kommunerna var det 55 000-60 000 unga som fick sommarjobb i den helt kommunalt finansierade satsningen. Detta är en uppräknad siffra på kommuntotalen utifrån svaren från de 201 kommunerna. Antalet platser överensstämde med de planerade, vilket visar att den statliga satsningen blev ett tillskott på platser utöver den satsning som kommunerna planerat. Till det tillkommer ”vanliga sommarvikariat” för unga som inte ingår i den här beräkningen.

PLATSERNAS INRIKTNING OCH SÄRSKILDA SATSNINGAR

Kommunerna arbetar på olika sätt med sina sommarjobb. Vissa kommuner erbjuder alla som söker i en specifik åldersgrupp sommarjobb medan andra satsar på ett ansökningsförfarande för olika åldersgrupper till de som-

marjobb som finns. I två av tre kommuner finns särskilda platser avsatta för speciella grupper såsom funktionshindrade, nyanlända, unga med särskilda skäl eller platser för unga som går en viss utbildning på gymnasiet. I mindre kommuner kan det också vara så att det inte är så många unga som berörs och att man hittar lämpliga platser från fall till fall vilket gör att inga speciella platser formellt avsätts.

I de kommuner som avsätter vissa platser för utvalda grupper svarar kommunerna på följande sätt om vilka grupper det gäller (observera att kommunerna kan ange mer än en grupp unga):

- I varannan kommun avsätts vissa platser för unga som aktualiseras av socialförvaltningen eller annan aktör
- I fyra av tio kommuner avsätts vissa platser för särskolelever
- I fyra av tio kommuner avsätts vissa platser för nyanlända
- I en av tre kommuner avsätts vissa platser för funktionshindrade
- I en av tio kommuner avsätts vissa platser för dem som går en viss utbildning

Kommunerna kan arbeta på olika sätt med detta. Den unge kan antingen direkt få en plats eller också kan de unga som tillhör en särskild grupp få en dubbel chans vid lottning eller på annat sätt få ökad chans att få de sommarjobb som kommunen erbjuder.

Nedan redovisas mer ingående hur kommunerna arbetar med platser för de som går en viss utbildning samt funktionshindrade och särskolelever.

SPECIELLA PLATSER AVSATTA FÖR DE SOM GÅR EN VISS UTBILDNING

Det vanligaste är att ungdomar på omvårdnadsprogrammet garanteras en plats inom omvårdnadssektorn i kommunen. Det kan antingen vara de som går en specifik årskurs eller de som läser omvårdnadsprogrammet oavsett årskurs. Det näst vanligaste är att ungdomar inom barn- och fritidsprogrammet garanteras en plats med koppling till utbildningen.

Andra kommuner arbetar från utgångspunkten att söka efter de arbetsplatser som har koppling till den utbildning en ungdom går. Det finns också exempel där estetelever får platser kopplade till turismsatsningar och där platser inom turism viks för dem som läser ett visst språk på gymnasiet. Andra kommuner satsar på sommarjobb för de på teknik- eller IT-programmet. I det senare fallet finns ett exempel kopplat till en högskola.

SPECIELLA PLATSER FÖR FUNKTIONSHINDRADE OCH SÄRSKOLELEVER

Kommunerna arbetar på olika sätt med dessa grupper. Ibland är det arbetsplatsen som behöver anpassas för att vara tillgänglig. I andra fall som rör särskolan kan det finnas behov av extra stöd i arbetssituationen.

För unga funktionshindrade gäller det ofta att hitta sommarjobb som är anpassade till just det funktionshindret.

I vissa kommuner erbjuds unga från särskolan sommarjobb på den arbetsplats där de har sin praktikplats under terminerna. I andra kommuner har man bildat arbetslag med extra handledare/personligt stöd. Arbetet kan vara inriktat mot parkförvaltning, kök, återvinning m.m. Unga kan också få prova på att ha sommarjobb i de verksamheter som arbetsmarknadsenheten ansvarar för.

Kommunerna framhåller vikten av att det, vid behov, finns en tät dialog med de unga och med skolan så att platserna blir bra för den unga. Vikten av information och stöd till arbetsgivaren/praktikplatsen är också central när det gäller förhållningssätt och bemötande understryker kommunerna. Det kan också vara viktigt med kontakt med studievägledare eller motsvarande på den skola där den unga går. Då kan de hjälpa till med information om hur platsen bör vara utformad för att passa den unga.

KOMMUNERNAS ERFARENHETER AV SATSNINGEN 2010

Kommunerna hade möjlighet att lämna synpunkter på den statliga satsningen i enkäten. Genomgående är alla överens om att det inte är optimalt att satsningen aviserades så sent. Ett tidigare besked hade gjort det möjligt att synkronisera arbetet med den egna sommarjobbssatsningen och hade gett mer tid till att hitta platser och förbereda handledare. Under sommarmånaderna finns många ordinarie vikarier i verksamheterna vilket kan göra att trycket på ordinarie personal kan bli stort när det gäller handledning av sommarjobbarna.

För grupper som kanske behöver extra anpassning eller speciella platser så blir det extra svårt när det är ont om tid. Samordning mellan utbildning och sommarjobb underlättas också om det finns gott om tid att hitta platser. Flera kommuner vill också understryka att det är många olika typer av insatser/satsningar som konkurrerar om samma arbetsplatser och handledarresurser. Vissa är anställningar och andra är praktikinsatser för vuxna. Det är ett område som bör uppmärksammas i samband med att satsningar görs från statens sida påpekar kommunerna. Kommunerna ställer gärna upp med platser till olika typer av insatser men det är

viktigt att ha tid och resurser för att det ska bli kvalitet i insatserna. Trots den sena aviseringen är kommunerna i övrigt genomgående positiva till satsningen och möjligheten att erbjuda fler unga sommarjobb. Satsningen har gett möjlighet att utöka antalet åldersgrupper och har gett möjlighet till satsningar på utvalda grupper. Här kan exempelvis nämnas att vissa kommuner gjort satsningar på ensamkommande barn, nyanlända och funktionshindrade. Fler kommuner hade kunnat göra dessa satsningar om pengarna hade aviserats tidigare. Från flera av de största städerna rapporteras att den kommunala satsningen, ihop med den statliga, lett till att det blivit lugnare under sommaren bland ungdomarna när det gäller skadegörelse, polis-anmälningar och omhändertaganden. Genomgående är kommunerna positiva till fortsatta statliga satsningar men poängterar att avisering måste ske tidigare än föregående år.

PLANERING INFÖR SOMMAREN 2011

Planering och upplägg inför sommaren 2011 är nu i full gång för de kommunala sommarjobben. I december, då enkäten om sommarjobb 2010 genomfördes, svarade nästan nio av tio kommuner att de skulle anordna kommunala sommarjobb sommaren 2011. Två kommuner svarade att de inte skulle göra det och resterande hade ännu ej fattat beslut i frågan.

SKL genomförde under februari en ny undersökning angående hur många faktiska sommarjobb kommunerna planerar för och kommunerna svarar att de kommer att utöka sina egna satsningar och bedömningen är att det blir tal om 60 000 kommunala sommarjobb, vilket blir en ökning med 9 procent från 2010. Uppsala kommuns arbete med sommarjobb och praktik Uppsala kommun erbjuder sommarjobb till

kommunens unga i högstadiet (år 9), nyanlända elever inom ramen för gymnasieskolans individuella program och betald feriepraktik för gymnasieelever som har en funktionsnedsättning/ohälsa. Ungefär 50-60 procent av eleverna i åk 9 anmäler sitt intresse och alla får jobb inom kommunfinansierade verksamheter och föreningar. Nya inslag är även kulturarbete i olika former. Uppsala satsar på att alla kommunens ungdomar ska kunna få sommarjobb minst en gång. Sommaren 2010 fick lite drygt 1 200 elever sommarjobb under tre veckor.

Feriepraktik erbjuds alla gymnasieelever som har en funktionsnedsättning/ohälsa, varje sommar under gymnasietiden, vilket innebär 2 – 3 gånger beroende på utbildningens längd. Feriepraktik kan göras hos alla typer av arbetsgivare upp till tre veckor. Möjligheten till anpassning är större än vid sommarjobb. Ramen är 300 platser per år och 2010 hade 260 elever feriepraktik. Uppsala kommun driver också projektet Andra chansen för unga som hoppar av gymnasiet eller inte påbörjar gymnasiet. Via Andra chansen fördelades ytterligare feriearbeten för de ungdomar som inte kunde söka något av ovanstående sommarjobb.

Sedan 2009 erbjuder kommunen också platser för sommarlovsentreprenörer, ett program där gymnasieungdomar får chansen att skapa sitt eget sommarföretag under fyra veckor. Under 2010 antog 76 ungdomar den utmaningen och även under 2011 erbjuds 80 platser. Nytt för 2011 är arbete som framtidsagent (15 platser) där gymnasieungdomar får möjlighet att under tre veckor arbeta med politiskt initierade uppdrag om angelägna frågor för kommunen. Sammanlagt satsar Uppsala kommun ca 11 miljoner per år på feriearbete för unga – inkl. personal och administration. Uppsala ser tydliga vinster av att alla kommunens ungdomar har

möjlighet att utveckla sina resurser och skaffa sig erfarenheter och kontakter i arbetslivet.

MALMÖ STADS ARBETE MED SOMMARJOBB OCH PRAKTIK

2010 erbjöds 3 500 Malmöungdomar 16 – 19 år genom Ung i Sommar sommarpraktik under 4 veckor, inom främst kommunal verksamhet som förskola, fritidshem eller vård och omsorg, men även inom privat (300 platser) och ideell sektor (800 platser). Under 2010 var 2 594 ungdomar i feriepraktik. Ytterligare 1 500 ungdomar ansökte om sommarpraktik men kunde inte beredas plats. Extra ekonomiska medel hade vikts för att förstärka sommarjobbsatsningen i staden med 250 platser, men efterfrågan var större än utbudet. Platserna matchades, särskilt för de 281 ungdomar som hade särskilda behov. En medarbetare på Ung i Sommar arbetade särskilt med att informera arbetsgivare, samt med stöd och handledning kopplat till dessa ferieplatser. För de ungdomar som lämnade grundskolan och behövde

komplettera något eller några ämnen för att vara behöriga till gymnasieutbildning fanns möjlighet att kombinera sommarpraktiken med sommarskola. Malmö Stad har under ett flertal år satsat mycket på sina ungdomar och gjorde så även 2010. När det gäller ungdomars etablering på arbetsmarknaden tycker Malmö Stad att satsningen på Ung i Sommar var värd varenda krona. Den sammanlagda personal- och administrationskostnaden uppgick till 24,8 miljoner kronor.

Den statliga och den kommunala satsningen har tillsammans gett uppemot 80 000 unga en möjlighet till sommarjobb. Det är oerhört viktigt att de unga får prova på arbetslivet dels för att det kan ge dem kunskap och dels för att ge unga som inte har resurserna att själva hitta ett sommarjobb en möjlighet. TCO:s rapport bekräftar också att feriearbete får långsiktigt positiva konsekvenser för ungas etablering på arbetsmarknaden.

För många unga är inte möjligheten att få ett sommarjobb beroende av konjunktur utan på att de får stöd och hjälp. Det stöd och den hjälp som behövs beror dels på att sommarjobbet måste anpassas efter den ungas behov och beror dels på att den unga saknar nätverk för att hitta sommarjobb p.g.a. att de är nyanlända eller att vuxna i deras närhet inte har arbete eller kontakter i arbetslivet.

Det är viktigt att det finns goda förutsättningar för planering och samarbete för att kommuner och arbetsförmedling ska kunna samverka i en gemensam satsning. Om statliga satsningar

ska göras är det viktigt att arbetsförmedlingen och kommunerna ges förutsättningar för att genomföra dessa på bästa sätt. En annan framgångsfaktor är att det finns kompetenta handledare för de unga som har sommarjobb. Kontakter och kunskap om de olika arbetsplatsernas förutsättningar att ta emot unga med särskilda behov är också viktigt.

Arbetet med elever från särskolan medför att den gruppen också får ökade möjligheter till sommarjobb. Många kommuner gör redan egna satsningar på dessa unga. En statlig satsning bör dock anpassas till särskolans utformning och den förlängda skolgång som de unga kan få. Vid en eventuell satsning bör därför en beskrivning av vilka årskurser och åldrar satsningen gäller kompletteras med att de unga som finns i särskolan kan omfattas av satsningen under hela sin skoltid. Arbetsförmedlingens uppdrag att ha kontakt med vissa unga med funktionshinder redan under skoltiden skulle också kunna kopplas till en sådan satsning så att kontakten etableras på ett bra sätt.

TEMAGRUPP UNGA

www.temaunga.se

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

www.temaunga.se